

8th March, Woman's Day 2025

“ Als je houdt van ontdekken, onderzoeken en problemen oplossen, volg dan je passie en vertrouw op je capaciteiten.

Karolien Lefever

1. Wat was uw parcours om te komen tot uw huidige positie?

Na mijn kandidatuur (bachelor) in de wiskunde aan de KULAK en mijn licenties (master) in de sterrenkunde aan de KU Leuven, voltooidde ik mijn doctoraat aan het Instituut voor Sterrenkunde in Leuven. De ervaring die ik er over steratmosferen opdeed, bleek uiteindelijk de ideale basis om later als onderzoekster aan te sluiten bij de onderzoeksgroep “Chemisch weer” in het BIRA. Daar focuste ik 6 jaar lang op stratosferisch ozononderzoek. In 2014 liet ik het wetenschappelijk onderzoek achter me en koos ik resoluut voor wetenschapscommunicatie. Sindsdien leid ik met veel plezier de Communicatiecel van het BIRA.

2. Wat was uw grootste bron van inspiratie of motivatie in uw wetenschappelijke carrière?

Mijn grootste inspiratiebron was zonder twijfel mijn doctoraatspromotor, Prof. Conny Aerts. Met haar enthousiasme en harde doorzettingsvermogen heeft zij me zoveel geleerd, waar ik nu, 20 jaar later, nog steeds de vruchten van pluk.

Wat me dag na dag motiveert, is de overtuiging ergens voor iemand het verschil te kunnen betekenen: jongeren inspireren, het grote publiek iets bijleren, collega's helpen bij het naar buiten brengen van hun onderzoek. De hoop dat ik via onze educatieve activiteiten, tentoonstellingen, nieuwsberichten, website, ... een sprankeltje van de passie voor wetenschap kan doorgeven. Maar ook: weten dat ons onderzoek, met thema's als luchtkwaliteit, klimaat, ruimteweer, enz., een directe impact kan hebben op ons dagelijks leven.

3. Welk huidig onderzoeksproject inspireert u het meest en waarom?

Het Europese DUSTER-project. Dit project bestudeert de eigenschappen van stof op de maan, die een niet te onderschatten impact heeft zowel op technologie (zonnepanelen, instrumentatie, enz.) als op de gezondheid van astronauten in toekomstige bemande missies naar de maan. Momenteel ben ik me volledig in de materie aan het onderdompelen om er een voordracht over te geven voor een volkssterrenwacht. Ik leer zoveel interessante dingen bij. Wist je bv. dat maanstof geladen is en daardoor aan de astronautenpakken blijft kleven? Of dat het ongelooflijk scherp is omdat de maan geen atmosfeer heeft en er dus geen erosie plaatsvindt die het maanstof rond maakt? Het project doet dromen over een futuristische maanbasis...

4. Welke belangrijke uitdagingen hebt u ervaren als vrouw in de wetenschap?

België is niet bepaald bezaaid met jobs in de sterrenkunde en als kersverse doctor in de sterrenkunde wou ik eindelijk trouwen en aan een gezin beginnen... in België. De Pool Ruimte in Ukkel is een inspirerende omgeving, maar vereist wel dat ik dagelijks bijna 4u pendel. Het is niet altijd makkelijk om een evenwicht te vinden tussen mijn werk en mijn gezinsleven.

8th March, Woman's Day 2025

“ Als je houdt van ontdekken, onderzoeken en problemen oplossen, volg dan je passie en vertrouw op je capaciteiten.

Karolien Lefever

5. Tijdens uw carrière, welke veranderingen in de rol van vrouwen in de wetenschap hebt u waargenomen?

Ik denk dat er de laatste jaren veel meer bewustzijn gecreëerd wordt voor de ongelijke vertegenwoordiging van vrouwen in STEM-richtingen en dat de meeste organisaties wel hun goede wil tonen en met kleine stapjes vooruitgang boeken, maar er kan volgens mij nog veel meer gebeuren. Er worden veel acties op touw gezet om vrouwelijke wetenschappers meer zichtbaarheid te geven. Denk bijvoorbeeld maar aan het Soapbox Science initiatief. Vrouwen krijgen b.v. ook iets vaker dan vroeger het woord in de media over wetenschappelijke onderwerpen. Vrouwen krijgen langzaam maar zeker ook meer erkenning voor hun prestaties: prestigieuze prijzen worden ook al eens aan vrouwen uitgereikt. Hopelijk zorgt dit ervoor dat jonge meisjes zichzelf ook in die rol kunnen zien.

6. Welke maatregelen denkt u dat wetenschappelijke of politieke instellingen moeten nemen om diversiteit en inclusie te verbeteren?

- Er zijn volgens mij veel manieren waarop diversiteit en inclusie in wetenschap kunnen verbeterd worden. Om er maar enkele te noemen:
- Geef vrouwelijke wetenschappers tijdens conferenties wat meer zichtbaarheid door hen de kans te bieden een keynote talk te presenteren of een sessie te leiden.
- Verbeter review processen door puur op inhoudelijke aspecten te oordelen zonder een zicht te hebben op persoonlijke kenmerken zoals geslacht, afkomst, leeftijd, handicap, uiterlijk, ... en door diversiteit te verzekeren binnen de panels die de beoordelingen moeten uitvoeren. Dit geldt zowel voor aanwervingen als voor de selectie van sprekers, projectvoorstellen, enz.
- Ieder van ons heeft onbewuste biases. Het is goed om ons daar meer bewust van te worden, en regelmatig trainingen daarover aan te bieden.
- Een inclusieve werkplaats, met respect voor iedereen, met begrip en openheid voor individuele noden, waar écht rekening mee gehouden wordt en waar de nodige aanpassingen voorzien worden.
- Laat zien dat diversiteit een echte waarde is door te streven naar meer diversiteit in leidinggevende posities, in adviesraden of in het bestuur van wetenschappelijke organisaties.

7. Wat is het bericht dat u wilt overbrengen aan jonge vrouwen die aarzelen om een wetenschappelijke carrière te beginnen?

Wetenschap gaat over vragen stellen en je laten uitdagen door wat we nog niet kennen of weten. Als je houdt van ontdekken, onderzoeken en problemen oplossen, volg dan je passie en vertrouw op je capaciteiten. Laat je niet tegenhouden door achterhaalde stereotypes of het "imposter syndroom". Kies een richting die bij je past en waar je je goed bij voelt. Kijk met een open blik naar de wereld om je heen en lever je (wetenschappelijke) bijdrage daar waar jij het verschil kunt maken. De wetenschap heeft je nodig!